บทที่ ๑๑

ความหมายของคำ

คำที่ผู้วิจัยใช้ตรวจสอบความหมายมีจำนวนประมาณ ๓,๓๕๐ คำ ผลการวิเคราะห์ข้อมูลปรากฏว่า คำส่วนใหญ่มีความหมายตรงกับคำในภาษาไทยกรุงเทพฯ ซึ่งคำประเภทนี้ งานวิจัยนี้จะไม่กล่าวถึง แต่ยังมีคำอีกจำนวนหนึ่งที่มีลักษณะน่าสนใจและจะได้กล่าวถึงในงานวิจัยนี้คือ

๑. คำในภาษาถิ่นที่วิจัย ซึ่งใช้ในความหมายต่างกันกับในภาษากรุงเทพฯ

๒. คำพยางค์เดียว ซึ่งเป็นเพียงส่วนประกอบของคำซ้อนที่มี ๒ พยางค์ในภาษากรุงเทพฯ แต่ใช้เป็นคำเดียวตามลำพังได้ ในภาษาถิ่นที่วิจัย โดยแบ่งออกได้เป็น ๓ ลักษณะคือ

๒.๑ ในภาษาถิ่นที่วิจัยอาจจะแยกคำพยางค์เดียว ซึ่งเป็นส่วนประกอบของคำซ้อนทุกส่วนมาใช้เป็นคำเดียวตามลำพังได้

๒.๒ ในภาษาถิ่นที่วิจัยอาจจะแยกเอาคำพยางค์เดียวซึ่งเป็นส่วนประกอบของคำซ้อนเฉพาะส่วนแรกมาใช้เป็นคำเดียวตามลำพังได้

๒.๓ ในภาษาถิ่นที่วิจัยอาจจะแยกเอาคำพยางค์เดียว ซึ่งเป็นส่วนประกอบของคำซ้อนเฉพาะส่วนหลังมาใช้เป็นคำเดียวตามลำพังได้

๓. คำคนละคำ แต่ในภาษาถิ่นที่วิจัยและภาษากรุงเทพฯ ใช้ในความหมายเดียวกัน

๔. คำที่มีใช้เฉพาะในภาษาถิ่นที่วิจัยแต่ละถิ่น

ก. คำในภาษาถิ่นที่วิจัยซึ่งใช้ในความหมายต่างกันกับคำในภาษากรุงเทพฯ ตัวอย่างเช่น

คำในภาษาถิ่นที่วิจัย			ความหมายที่ใช้ต่างจากกรุงเทพฯ
กต.	kɔ:ŋ^{4}	"กอง"	ว.มาก
ทร.	kɔ:ŋ^{3}		ตัวอย่าง
ปส.	kɔ:ŋ^{3}		กต. ŋa:n^{5} ni:^{7} khon^{5} ma:^{5} kɔ:ŋ^{4}
			งานนี้คนมากกอง
			"งานนี้คนมามาก"
กต.	kroŋ^{4}	"กรง"	น.คุก (เฉพาะไทรบุรีและปะลิส)
ทร.	kroŋ^{3}		ตัวอย่าง
ปส.	kroŋ^{3}		ทร.khaw^{1} tho:k^{2} cap^{3} kha:w^{2} kroŋ^{3}
			เขาถูกจับเข้ากรง
			"เขาถูกจับเข้าคุก"
กต.	ka:k^{2}	"กาก"	น.รูปตลกหนังตลุง เรียกรูปกาก
ทร.	ka:k^{4}		ว.เศษ, เดน, เลว
ปส.	ka:k^{4}		ตัวอย่าง

ถ้าประโยคในภาษาถิ่นแต่ละถิ่นเหมือนกัน งานวิจัยนี้จะยกตัวอย่างเฉพาะประโยคในภาษาถิ่นใดถิ่นหนึ่งเท่านั้น และจะบอกอักษรย่อที่ใช้แทนภาษาถิ่นแต่ละถิ่นกำกับไว้ข้างหน้าประโยคนั้น เพื่อจะได้ทราบว่าเป็นตัวอย่างจากภาษาถิ่นไหน เท่าที่สังเกตงานวิจัยนี้ได้ยกตัวอย่างประโยคในภาษาไทยถิ่นใต้ (กต.) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะคำและประโยคที่ใช้ในภาษาถิ่นนี้มีลักษณะเด่นกว่าอีก ๒ ถิ่นก็ได้.

คำในภาษาถิ่นที่วิจัย	ความหมายที่ใช้ต่างจากกรุงเทพฯ
	กต. ʔa:j^{3} ka:k^{2} ไอ้กาก "คนเลว, คนเหลือเดน"(มักใช้เป็นคำด่า) สำ. ออกกาก หมายถึง "เหลือเดน" ตัวอย่าง กต. khon^{5} ʔɔ:k^{2} ka:k^{2} phan^{5} nan^{7} khaj^{5} ci:^{3} khɔp^{6} คนออกกากพันนั้นไดจี้คอบ คนเหลือเดนอย่างนั้นใครจะคบค้าสมาคมด้วย
กต. kin^{4} "กิน" ทร. kin^{3} ปส. kin^{3}	ก. (๑) บาด ตัวอย่าง ทร. me:t^{4} kin^{3} mi:^{5} มีดกินมือ "มีดบาดมือ" (๒) ไหม้ ตัวอย่าง กต. faj^{5} kin^{4} ren^{5} ไฟกินเรือน "ไฟไหม้บ้าน" ว. คม ตัวอย่าง กต. me:t^{6} lɛ:m^{6} ni:^{7} kin^{4} caŋ^{4}

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำในภาษาถิ่นที่วิจัย	ความหมายที่ใช้ต่างจากกรุงเทพฯ
	เมคแล่มนี้กินจัง "มีดเล่มนี้คมจัง"
กต. khiaw^{3} "เขี้ยว" ทร. khiaw^{2} ปส. khiaw^{2}	ว. ขี้อ้อน, โยเย ตัวอย่าง กต. lo:k^{6} tən^{4} khiaw^{3} ca:n^{3} nɔ:ʔ^{6} โลกเต็นเขี้ยวจ้านเนาะ "ลูกคุยขี้อ้อนจังนะ"
กต. khla:k^{6} "คราก" ทร. khra:k^{4} ปส. khra:k^{6}	ว. เบื่อหน่าย, ท้อแท้, เอือมระอา ตัวอย่าง ทร. khaw^{1} tham^{5} ka:n^{3} con^{3} khra:k^{4} sia^{1} lɛ:w^{6} เขาทำการจนคราก เสียแล้ว "เขาทำงานจนเบื่อหน่ายเสียแล้ว"
กต. khlɛ:^{6} "แคร" ทร. khrɛ:^{4} ปส. khrɛ:^{6}	ก. สะพาย ตัวอย่าง ทร. khaw^{1} khrɛ:^{4} jam^{4} เขาแคร่ยำ "เขาสะพายย่าม"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำในภาษาถิ่นที่วิจัย	ความหมายที่ใช้ต่างจากกรุงเทพฯ
	ลัก. สะพาย ตัวอย่าง ปล. kho:^{1} gan^{5} kho:^{1} tho:ŋ^{5} ʂo:ŋ^{1} sa:m^{1} khrɛ:^{6} ขอเงินขอทอง ๒ – ๓ แคร่ "ขอเงินขอทอง ๒ – ๓ สะพาย"
กต. ŋap^{6} "งับ" ทร. ŋap^{6} ปล. ŋap^{7}	ก. หุบ, ระงับ ตัวอย่าง ทร. kha:j^{2} ŋap^{6} loŋ^{5} lɛ:w^{6} ไข้งับลงแล้ว "ไข้หุบลงแล้ว"
กต. com^{4} "จม" ทร. com^{3} ปล. com^{3}	ก. (๑) ดัก ตัวอย่าง กต. com^{4} laj^{1} จมไหล "ดักปลาไหล" (๒) ท่วม

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำในภาษาถิ่นที่วิจัย	ความหมายที่ใช้ต่างจากกรุงเทพฯ
	ตัวอย่าง ทร. na:m^{6} com^{3} hua^{1} -na:^{5} น้ำจมหัวนา "น้ำท่วมคันนา" (๓) เปื้อน (มาก) ตัวอย่าง ปส. s+a^{2} com^{3} khlo:n^{5} เสื้อจมโคลน "เสื้อเปื้อนโคลน" (มาก)
กต. cɔ:k^{2} "จอก" ทร. cɔ:k^{4} ปส. cɔ:k^{4}	น. (๑) แก้วน้ำ (๒) ถ้วย เช่น จอกหมา = ถ้วยหมา จอกขี้ไก่ = ถ้วยตะไล

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำในภาษาถิ่นที่วิจัย			ความหมายที่ใช้ต่างจากกรุงเทพฯ
			ลัก. แทนคำว่า แก้ว เช่น กต. ma:m7 sa:m1 ɛɔ:k2 น้ำ ๓ จอก "น้ำ ๓ แก้ว"
กต.	chɔk^{6}	"ถก"	ก. ผูก (เฉพาะภาษาไทยปะลิส)
ทว.	chɔk^{6}		ตัวอย่าง
ปล.	chɔk^{7}		ปล. khaw1 chɔk7 chiak6 kɨak4 เขาขือกเชียกเกือก "เขาผูกเชือกรองเท้า"
กต.	chɔŋ^{5}	"ชง."	ว. งง , ตกประหม่า
ทว.	chɔŋ^{5}		ตัวอย่าง
ปล.	chɔŋ^{5}		กต. khaw2 tho:k2 sak6 cɔn4 chɔŋ5 เขาโถกชักจนชง "เขาถูกชักถามจนงง"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำในภาษาถิ่นที่วิจัย			ความหมายที่ใช้ต่างจากกรุงเทพฯ
กต.	chaj^{5}	"ไช"	ก. ต่อย (ใช้กับ ต่อ แตน เป็นต้น)
ทร.	chaj^{5}		ตัวอย่าง
ปล.	chaj^{5}		กต. tɛ:n^{4} chaj^{5} nɔ:ŋ^{7}
			แตนไช้น้อง
			"แตนต่อยน้อง"
กต.	sɔk^{6}	"ซก"	ว. (๑) คอง
ทร.	sɔk^{6}		ตัวอย่าง
ปล.	sɔk^{7}		ทร. lo:k^{4} kha:m^{1} sɔk^{6}
			โลกขามซ็อก
			"มะขามคอง"
			(๒) เรื้อเวที (ใช้กับไก่ชน)
			ตัวอย่าง
			ปล. kaj^{3} sɔk^{6}
			ไก่ซ็อก
			"ไก่เรื้อเวที" (หมายถึงไก่ที่ไม่ได้ชนมาเป็นเวลานาน)
กต.	da:n^{4}	"ดาน"	ว. เป็นแผ่น, แบนใหญ่กว่าปกติ
ทร.	da:n^{3}		ตัวอย่าง
ปล.	dan^{3}		กต. lo:k^{6} kha:m^{1} da:n^{4}

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำในภาษาถิ่นที่วิจัย			ความหมายที่ใช้ต่างจากกรุงเทพฯ
			โลกขามคาน "มะขามที่มีฝักแบนใหญ่กว่าปกติ"
กต.	sa:m^{5}	"ทราม"	ว. พอเหมาะ, พอดี, กำลังดี
ทร.	sa:m^{5}		ตัวอย่าง
ปล.	sa:m^{5}		ปล. na:m^{7} ta:w^{4} phɔ:^{5} sa:m^{5} kɛ:ŋ^{3} น้ำเต้าพอทรามแกง "ฟักทองพอเหมาะที่จะใช้แกงได้" (ใช้เป็นสำนวน หมายถึงหญิงที่มีอายุพอเหมาะที่จะแต่งงานมีเหย้ามีเรือนได้)
กต.	na:m^{7} phiŋ^{3}	"น้ำผึ้ง"	น. น้ำตาล เช่น น้ำผึ้งทราย "น้ำตาลทราย" น้ำผึ้งแว่น "น้ำตาลงบ" น้ำผึ้งโหนด "น้ำตาลโตนด" นอกจากนี้ ในภาษาไทยปะลิสยังใช้เรียกท้องพี่ว่า "โลกน้ำผึ้ง" (ลูกน้ำผึ้ง) อีกด้วย
ทร.	na:m^{7} phiŋ^{2}		
ปล.	na:m^{7} phiŋ^{2}		
กต.	bɔ:n^{2}	"บ่อน"	น. ตลาดนัด
ทร.	bɔ:n^{3}		ตัวอย่าง
ปล.	bɔ:n^{3}		กต. phi:^{6} paj^{4} bɔ:n^{2} พี่ไปบ่อน "พี่ไปตลาดนัด"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำในภาษาถิ่นที่วิจัย	ความหมายที่ใช้ต่างจากกรุงเทพฯ
เพ. phe:^{5} sat^{6} "เภสัช"	น. หมากพลู (เฉพาะภาษาไทรบุรีและปะลิส)
ทร. phe:^{5} sat^{1}	ตัวอย่าง
ปส. phe:^{5} sat^{1}	ทร. mɛ:^{4} pha:^{5} phe:^{5}-sat^{1} paj^{3} wa:j^{1} phra:ʔ^{4}
	เมพาเภสัชไปหวายพระ
	"เมพาหมากพลูไปถวายพระ"
กพ. ja:m^{5} "ยาม"	น. นาฬิกา
ทร. ja:m^{5}	ตัวอย่าง
ปส. ja:m^{5}	กพ. ja:m^{5} mɛt^{6} ni:^{7} ra:^{5}-kha:^{5} phɛ:ŋ^{5}
	ยามแบ็ดนี้ราคาแพง
	"นาฬิกาเรือนนี้ราคาแพง"
กพ. jɔ:n^{5} "ยอน"	ก. ยุ, ยุแหย่
ทร. jɔ:n^{5}	ตัวอย่าง
ปส. jɔ:n^{5}	ปส. khaj^{5} jɔ:n^{5} dɛk^{3} haj^{2} ti:^{3} kan^{3}
	ไคยอนแด็กให้ตีกัน
	"ใครยุเด็กให้ตีกัน"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำในภาษาถิ่นที่วิจัย	ความหมายที่ใช้ต่างจากกรุงเทพฯ
	ทร. khaw^{1} khɨŋ^{2} kan^{3} phrɔ:?^{4} tho:k^{2} jɔ:n^{5} เขาขึ้งกันเพราะโกรธกัน "เขาโกรธกันเพราะถูกยุเลย"
กต. ra:^{5} khi:^{5} "ราคี" ทร. ra:^{5} khi:^{5} ปส. ra:^{5} khi:^{5}	ก. โกรธ, ผิดพ้องหมองใจกัน (เฉพาะภาษาไทรบุรีและปะลิส) ตัวอย่าง ทร. khaw^{1} ra:^{5}-khi:^{5} kap^{3} cha:n^{1} na:n^{5} lɛ:w^{6} เขาราคีกับฉานนานแล้ว "เขาโกรธกับฉันนานแล้ว"
กต. lɔt^{6} "ลด", ทร. lɔt^{6} ปส. lɔt^{7}	ก. ตอน (การทำลายอวัยวะซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการสืบพันธุ์) ตัวอย่าง กต. nɔ:ŋ^{7} paj^{3} lɛ:^{5} khaw^{2} lɔt^{6} ŋua^{5} น้องไปแลเขาลือดงัว "น้องไปดูเขาตอนวัว"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำในภาษาถิ่นที่วิจัย			ความหมายที่ใช้ต่างจากกรุงเทพฯ
			ว. ตอน เช่น ไก่ลด "ไก่ตอน" งัวลด "วัวตอน" เป็นต้น
กพ.	$waŋ^5$	"ระวัง"	ก. เยี่ยมเยียน
ทร.	$waŋ^5$		ตัวอย่าง
ปล.	$waŋ^5$		ทร. $mɛ:^4$ paj^3 $waŋ^5$ $lo:k^4$ $pha:j^6$ แม่ไปวังโลกต้าย "แม่ไปเยี่ยมลูกสะใภ้"
กต.	$lɔp^6$	"หลบ"	ก. (๑) กลับ
ทร.	$lɔp^1$		ตัวอย่าง
ปล.	$lɔp^1$		ปล. $phi:^6$ $lɔp^1$ $tɛ:^3$ $na:^5$ $lɛ:w^7$ พี่หลบเหย้าแล้ว "พี่กลับจากนาแล้ว" (๒) มูนข้าวเหนียว (การใช้น้ำกะทิคลุกข้าวเหนียว) ตัวอย่าง $mɛ:^6$ $lɔp^6$ $niaw^1$ แม่หลบเหนียว "แม่มูนข้าวเหนียว"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ข. คำพยางค์เดียวซึ่งเป็นเพียงส่วนประกอบของคำซ้อนที่มี ๒ พยางค์ในภาษาไทยกรุงเทพ ฯ แต่ใช้เป็นคำเดียวตามลำพังได้ในภาษาถิ่นที่วิจัย

วินัย ภู่ระหงษ์[๑] ได้อธิบายความหมายของ"คำซ้อน"ไว้ดังนี้ คือ

คำซ้อน หรือคำไวพจน์ผสม (**Synonymous Compound**) หรือคำคู่ (**Complete Word**) เป็นคำที่เกิดจากการนำหน่วยคำอิสระตั้งแต่ ๒ หน่วยขึ้นไปมาประกอบเข้าด้วยกัน ทั้งนี้หน่วยคำที่นำมาประกอบเข้าด้วยกันนั้น จะมีความหมายเหมือนกัน หรือเป็นไปในทำนองเดียวกัน หรืออาจเป็นหน่วยคำที่มีความหมายต่างกันในลักษณะตรงกันข้าม

ตัวอย่าง

๑) คำซ้อนที่เกิดจากหน่วยคำมีความหมายเหมือนกัน

บ้าน + เรือน ⟶ บ้านเรือน

ทุบ + ตี ⟶ ทุบตี

๒) คำซ้อนที่เกิดจากหน่วยคำที่มีความหมายเป็นไปในทำนองเดียวกัน

หู + ตา ⟶ หูตา

ลูก + หลาน ⟶ ลูกหลาน

๓) คำซ้อนที่เกิดจากหน่วยคำที่มีความหมายต่างกันในลักษณะตรงกันข้าม

ชั่ว + ดี ⟶ ชั่วดี

ได้ + เสีย ⟶ ได้เสีย

ส่วน เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์[๒] ได้กล่าวถึงคำซ้อนไว้ว่า คำซ้อน คือคำซึ่งส่วน

---

[๑] วินัย ภู่ระหงษ์, "หน่วยคำและการประกอบคำในภาษาไทย," เอกสารการสอนชุดวิชาภาษาไทย ๓ หน่วยที่ ๔, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (กรุงเทพมหานคร : หจก. ป. สัมพันธ์พาณิชย์, ๒๕๒๕), หน้า ๔๑.

[๒] เพียรศิริ วงศ์วิภานนท์, "ความหมาย," เอกสารการสอนและแบบฝึกปฏิบัติชุดวิชาภาษาไทย ๓ หน่วยที่ ๑๓, สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (กรุงเทพมหานคร : หจก.ป. สัมพันธ์พาณิชย์ ๒๕๒๔), หน้า ๔๔ - ๔๕.

ย่อยทุกส่วนมีความหมาย ... แต่คำซ้อนไม่มีความหมายใหม่ เพราะความหมายของคำซ้อนจะคล้ายคลึงกับความหมายของส่วนย่อยในคำประกอบเอง เช่น

ชั่วช้า	ยกย่อง	จิตใจ
หยาบช้า	ยกยอ	หมกมาง

ในภาษาไทยกรุงเทพ ฯ เดิมมักเอาคำที่มีความหมายเหมือนกันมาซ้อนกัน นาน ๆเข้าความหมายของคำจะตกอยู่ที่คำ ๆ เดียวส่วนอีกคำหนึ่งกลายเป็นคำที่ไม่มีความหมายบ้าง มี – ความหมายเพียงเงา ๆ บ้าง หรือคำนั้นในภาษาปัจจุบันได้เลิกใช้ไปตามปกติแล้วบ้าง ยังคงใช้เฉพาะคำซ้อน แต่คำประเภทดังกล่าวนี้ปรากฏว่าเป็นคำที่มีความหมาย และยังคงใช้กันเดี่ยว ๆ ได้ตามปกติในภาษาถิ่นที่วิจัย ด้วยเหตุนี้จึงทำให้คำในภาษากรุงเทพ ฯ กับคำในภาษาถิ่นที่วิจัย คือภาษาไทยกลันตัน ไทรบุรี และปะลิส แตกต่างกัน โดยแบ่งออกได้เป็น ๓ ลักษณะ คือ

๑. ในภาษาถิ่นที่วิจัยอาจจะแยกคำพยางค์เดียวซึ่งเป็นส่วนประกอบของคำซ้อนทุกส่วนมาใช้เป็นคำเดียวตามลำพังได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษากรุงเทพฯ	ภาษาถิ่นที่วิจัย
การงาน น. กิจ, ธุระ, หน้าที่	คำว่า "การ" ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น หมายถึง กิจ, ธุระ, หน้าที่ เช่น กต. / $pho:^{6}$ paj^{4} $tham^{5}$ $ka:n^{4}$ / พ่อไปทำการ "พ่อไปทำงาน" ส่วนคำว่า "งาน" ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น หมายถึง การพิธีหรือการรื่นเริงที่เกี่ยวด้วยผู้คนมาก ๆ เช่น

ภาษากรุงเทพ ฯ	ภาษาถิ่นที่วิจัย
	ทร./ phɔ:^{4} paj^{3} tham^{5} ŋa:n^{5} / พ่อไปทำงาน "พ่อไปประกอบการพิธีหรือการรื่นเริงอย่างใดอย่างหนึ่ง"
จับกุม ก. ๑. กำไว้, ยึดไว้ ๒. ควบคุม	คำว่า "จับ" ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น หมายถึง กำยึดไว้อย่างมั่นคง และจงใจ เช่น กต./ cap^{6} pla:^{4} / จับปลา ทร./ cap^{3} mi:^{5} / จับมือ คำว่า "กุม" ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น หมายถึง จับยึดไว้ ตามปกติโดยไม่จงใจ เช่น ปล./ nɔ:ŋ^{7} kum^{3} mi:^{5} phi:^{6} / น้องกุมมือพี่ "น้องจับมือพี่"
ติดค้าง ก. ๑. เป็นหนี้อยู่ ๒. ค้างคาอยู่	คำว่า "ติด" ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น หมายถึง (๑) เป็นหนี้ เช่น กต./ phi:^{6} tit^{6} bia^{3} nɔ:ŋ^{7} / พี่ติดเบี้ยน้อง "พี่ค้างเงินน้อง" หรือ "พี่เป็นหนี้เงินน้อง" (๒) ข้องอยู่ เช่น ทร./ nɔk^{6} tit^{3} rɛ:w^{6} /

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษากรุงเทพ ฯ	ภาษาถิ่นที่วิจัย
	นกติดแร้ว ส่วนคำว่า "ค้าง" ใช้ในความหมายดังต่อไปนี้ (๑) เสาหลักสำหรับให้พืชผักเลื้อยเกาะ เช่น ค้างถั่ว, ค้างพลู (๒) ไม่เสร็จ, ค้างคา เช่น ปล. / tham^{5} ŋa:n^{5} kha:ŋ^{7} wa:j^{7} / ทำงานค้างไว้ "ทำงานยังไม่เสร็จ"
ต่ำเตี้ย ว. ไม่สูง	คำว่า "ต่ำ" ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น หมายถึง "ไม่สูง" แต่นิยมใช้กับวัตถุสิ่งของต่าง ๆ เช่น กต. / ron^{5} laŋ^{1} tam^{2} / เรือนหลังต่ำ "บ้านหลังเตี้ย" ส่วนคำว่า "เตี้ย" หมายถึง "ไม่สูง" นิยมใช้กับสิ่งมีชีวิต เช่น คนเตี้ย, ไก่เตี้ย, ข้าวพันธุ์เตี้ย เป็นต้น
พัดวี ก. กระพือ, โบก	ในภาษาถิ่นที่วิจัยทั้ง ๓ ถิ่น นิยมใช้คำว่า "วี" แทนคำว่า "พัด" เช่น ทร. / chuaj^{4} wi:^{5} lom^{5} kan^{3} / ช่วยวีลมกัน "ช่วยพัดลมด้วย"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษากรุงเทพ ฯ	ภาษาถิ่นที่วิจัย
	แต่อย่างไรก็ตาม ทั้งคำว่า "วี" และ"พัด" ต่างก็มีใช้ในภาษาถิ่นทั้ง ๓ ถิ่น โดยมีที่ใช้ต่างกันดังนี้ "วี" แปลว่า พัด, โบก โดยใช้กับสิ่งต่าง ๆ ที่ไม่ใช่พัด เช่น ผ้า เป็นต้น ตัวอย่าง ปล. / ʔɔw^{3} pha:^{2} ma:^{5} wi:^{5} lom^{5} / เอาผ้ามาวีลม "เอาผ้ามาพัดลม"หรือ"เอาผ้ามาโบกลม" ส่วนคำว่า "พัด" แปลว่าโบก,กระพือ โดยใช้กับ พัดหรือเครื่องโบก หรือเครื่องกระพือลมลักษณะเดียวกัน ตัวอย่างเช่น กต. / ʔɔw^{4} phat^{6} ma:^{5} phat^{6} lom^{5} / เอาพัดมาพัดลม "เอาพัดมาโบกลม"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

๒. ในภาษาถิ่นที่วิจัยอาจจะแยกเอาคำพยางค์เดียวซึ่งเป็นส่วนประกอบของคำซ้อนเฉพาะส่วนแรกมาใช้เป็นคำเดียวตามลำพังได้ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ภาษากรุงเทพ ฯ	ภาษาถิ่นที่วิจัย
เกี่ยดแค้น ก. โกรธ, เคือง	กต. khiat^{6} ทร. khiat^{4} ปล. khiat^{6} ตัวอย่าง กต. / khaw^{2} kha:^{6} kan^{4} phlɔ:ʔ^{6} khiat^{6} kan^{4} ma:^{5} kɔ:n^{2} / เขาฆ่ากันเพราะเกี่ยดกันมาก่อน "เขาฆ่ากันเพราะโกรธกันมาก่อน"
ชดใช้ ก. ใช้ค่าใช้จ่ายที่ทดรองจ่ายไปก่อนแล้ว, ให้ทดแทนสิ่งที่ใช้หรือเสียไป	กต. chɔt^{6} ทร. chɔt^{6} ปล. chɔt^{7} ตัวอย่าง ทร. / dɛ:ŋ^{3} tɔ:ŋ^{4} chɔt^{6} bia^{4} haj^{2} dam^{3} sa:m^{1} sip^{5} ha:^{3} ba:t^{2} / แดงต้องชดเบี้ยให้คำ ๓๕ บาท "แดงต้องชดใช้เงินให้คำ ๓๕ บาท"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษากรุงเทพ ฯ	ภาษาถิ่นที่วิจัย
เชื่องชืม ว. เงื่องหงอย, ไม่กระปรี้ – กระเปร่า	กต. s+aŋ^{6} ทร. s+aŋ^{4} ปล. s+aŋ^{6} ตัวอย่าง ปล. / lo:k^{6} ma:^{1} tua^{3} ni:^{2} lɛ:^{5} s+aŋ^{6} caŋ^{3} / โลกหมากตัวนี้แลเชื่องจัง "ลูกสุนัขตัวนี้ดูเชื่องชืมมาก"
ทุบตี ก. ต่อสู้และทำร้ายกัน, ลงโทษด้วยการเฆี่ยน	กต. thup^{6} ทร. thup^{6} ปล. thup^{7} ตัวอย่าง กต. / khon^{5} sɔ:ŋ^{1} ba:n^{3} ni:^{7} thup^{6} kan^{4} pen^{4} pracam^{4} / คน ๒ บ้านนี้ทุบกันเป็นประจำ "คน ๒ บ้านนี้ทุบตีกันเป็นประจำ"
ผ่าตัด ก. แล่งออก, ชำแหละและเอาส่วนที่เสียหรือไม่ต้องการออก	กต. pha:^{2} ทร. pha:^{1} ปล. pha:^{1}

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษากรุงเทพ ฯ	ภาษาถิ่นที่วิจัย
	ตัวอย่าง ทร. / khaw^{1} pen3 n+a^{6} ŋɔ:k^{5} c+ŋ^{3} tɔ:ŋ^{4} pha:^{1} / เขาเป็นเนื้องอกจึงต้องผ่า "เขาเป็นเนื้องอกจึงต้องผ่าตัด"
ยังมี ก. คงอยู่, ถือเป็นเจ้าของ	กต. ñaŋ^{5} ทร. ñaŋ^{5} ปล. ñaŋ^{5} ตัวอย่าง ปล. / ñaŋ^{5} khɔ:ŋ^{1} lɤ:j^{1}/ ญังของเหลย "ยังมีของอีก"
ล่อลวง ก. ทำให้หลงชอบ หลงเชื่อ	กต. lɔ:^{6} ทร. lɔ:^{4} ปล. lɔ:^{6} ตัวอย่าง กต./ khaw2 lɔ:6 pa:3 di:^{4} paj^{4} ʔuk^{6} /

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษากรุงเทพ ฯ	ภาษาถิ่นที่วิจัย
	เขาถ่อป้าตีไปอุก "เขาถ่อถวงป้าตีไปปล้น"

๓. ในภาษาถิ่นที่วิจัยอาจจะแยกเอาคำพยางค์เดียวซึ่งเป็นส่วนประกอบของคำซ้อนเฉพาะส่วนหลังมาใช้เป็นคำเดียวตามลำพังได้

ภาษากรุงเทพ ฯ	ภาษาถิ่นที่วิจัย
เกี่ยวกอง ก. เกี่ยวเนื่องกันทางเชย หรือสะใภ้	กต. dɔ:ŋ^{4} ทร. dɔ:ŋ^{3} มล. dɔ:ŋ^{3} ตัวอย่าง กต. / khaw^{1} kap^{6} raw^{5} pen^{4} dɔ:ŋ^{4} kan^{4}/ เขากับเราเป็นกองกัน "เขากับเราเกี่ยวกองกัน"
ข่มเหง	กต. he:ŋ^{1} ทร. heŋ^{1} ปล. heŋ^{1}

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษากรุงเทพ ฯ	ภาษาถิ่นที่วิจัย
	ตัวอย่าง ทร. / khon^{5} mi:^{5} mak^{6} heŋ^{1} khon^{5} con^{3} / คนมีมักเห็งคนจน "คนร่ำรวยมักข่มเหงคนจน"
เข็ดหลาบ ก. กลัว, ขยาด, ไม่กล้าทำอีก	กต. la:p^{2} ทร. la:p^{2} ปล. la:p^{2} ตัวอย่าง ปล. / tho:k^{2} ti:^{3} sɔ:ŋ^{1} hon^{1} lɛ:w^{7} ñaŋ^{5} maj^{2} la:p^{2}/ โดกตีสองหนแล้วยังไม่หลาบ "ถูกตีสองครั้งแล้วยังไม่เข็ดหลาบ"
ด้วยกัน ว. เป็นคำแสดงกริยาร่วมกัน	กต. kan^{4} ทร. kan^{3} ปล. kan^{3} ตัวอย่าง กต. / mɛ:^{6} pha:^{5} nɔ:ŋ^{7} paj^{4} kan^{4} / แม่พาน้องไปกัน "แม่พาน้องไปด้วย"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษากรุงเทพ ฯ	ภาษาถิ่นที่วิจัย
<u>ดูแล</u> ก. เอาใจใส่, ปกป้องรักษา, ปกครอง	กต. lɛ:^{5} ทร. lɛ:^{5} ปล. lɛ:^{5} <u>ตัวอย่าง</u> ปล. / mɛ:^{6} paj^{3} la:t^{2} chuaj^{6} lɛ:^{5} nɔ:ŋ^{7} kan^{3} / แม่ไปตลาดช่วยแลน้องกัน "แม่ไปตลาดช่วยดูแลน้องด้วย"
<u>ถูกต้อง</u> ก. ไม่ผิด, ควร, ชอบ	กต. tɔ:ŋ^{3} ทร. tɔ:ŋ^{4} ปล. tɔ:ŋ^{4} <u>ตัวอย่าง</u> กต. / rɨaŋ^{5} ni:^{6} tɔ:ŋ^{3} lɛ:w^{6} / เรื่องนี้ต้องแล้ว "เรื่องนี้ถูกต้องแล้ว"
<u>เท่าเทียม</u> ว. เสมอกัน	กต. thiam^{5} ทร. thiam^{5} ปล. thiam^{5} <u>ตัวอย่าง</u> ทร. / dɛk^{3} sɔ:ŋ^{1} khon^{5} han^{2} su:ŋ^{1} thiam 5 kan^{3} /

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษากรุงเทพ ฯ	ภาษาถิ่นที่วิจัย
	เด็กสองคนนี้สูงเทียมกัน "เด็กสองคนนี้สูงเท่ากัน"
นมเนย น. น้ำนม	กต. nɔ:j^{5} ทร. nɔ:j^{5} ปล. nɔ:j^{5} ตัวอย่าง ปล. / la:j^{5} nɔ:j^{5} ha:j^{2} nɔ:ŋ^{7} kan^{3} / ลายเนยใหม้องกัน "ฝงนมใหม้องด้วย"
เพ่นพาน ก. ระเกะระกะไม่อยู่กับที่	กต. pha:n^{6} ทร. pha:n^{4} ปล. pha:n^{6} ตัวอย่าง กต. / khɔ:ŋ^{1} pha:n^{6} caŋ^{4} / ของพ่านจัง "ของเพ่นพานจัง"
หลุดลุ่ย	กต. lu:j^{3} ทร. luj^{2} ปล. luj^{2}

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ภาษากรุงเทพ ฯ	ภาษาถิ่นที่วิจัย
	ตัวอย่าง ทร./ $khaw^{1}$ $l\varepsilon n^{4}$ $ni:^{1}$ $ma:^{1}$ $ba:^{4}$ con^{3} $pha:^{2}$ luj^{2} / เขาแล่นเรือมาบ้างนาล่ะ "เขาวิ่งหนีสุนัขบ้างนาหลุดลุ่ย"

ค. คำคนละคำ แต่ในภาษาถิ่นที่วิจัย และภาษากรุงเทพ ฯ ใช้ในความหมายเดียวกัน

คำประเภทนี้มีจำนวนมาก ในที่นี้จะขอยกตัวอย่างเฉพาะคำที่ใช้กันเป็นพื้นฐานในชีวิตประจำวันเท่านั้น

การพิจารณาความหมายจะยึดคำในภาษากรุงเทพ ฯ เป็นหลัก เพราะเป็นคำที่ – เข้าใจความหมายกันดีอยู่แล้ว ส่วนคำในภาษาถิ่นที่วิจัยนั้น จะแสดงไว้ในรูปสัญญลักษณ์แทนเสียง พร้อมทั้งถ่ายทอดเสียงโดยใช้ระบบอักขรวิธีของภาษาไทยมาตรฐานเท่าที่สามารถจะเป็นไปได้กำกับไว้อีกชั้นหนึ่ง ทั้งนี้เพื่อความสะดวกต่อการพิจารณาศึกษาเปรียบเทียบเป็นสำคัญ ดังตัวอย่างต่อไปนี้

กรุงเทพ ฯ	กลันตัน	ไทรบุรี	ปะลิส
ตา (พ่อของแม่)	$pho:^{6}k\varepsilon:^{2}$ พ่อแก่	$pho:^{4}ton^{3}$ พ่อเตี้ย	$pho:^{6}tha:w^{2}$ พ่อถ้าว (พ่อเฒ่า)
ยาย	$m\varepsilon:^{6}k\varepsilon:^{2}$ แม่แก่	$m\varepsilon:^{4}ton^{3}$ แม่เตี้ย	$m\varepsilon:^{6}tha:w^{2}$ แม่ถ้าว (แม่เฒ่า)
ดำ	$da:k^{2}$ ดำก	$da:k^{4}$ ดาก	$wa:n^{5}$ วาน

กรุงเทพ ฯ	กลันตัน	ไทรบุรี	ปะลิส
กระโหลกศีรษะ	k+phlɔk^{6}hua^{1} ก็พล็อกหัว (ก็พล็อก กะลา)	b+aŋ^{4}hua เบ้องหัว	bat^{3}hua^{1} บัดหัว
สังขยา	na:ŋ^{5}riŋ^{1} นางหริง	ʔiti:^{3} อิตี	hua^{1}niaw^{1} หัวเหนียว
มันแกงบวด	kha:w^{3}piak^{2}man^{5} la:^{1} ข้าวเปียกมันหลา	sawa:^{1}hua^{1}man^{5} สวาหัวมัน	bu:^{4}bɔk^{3}hua^{1} man^{5} บูบ็อกหัวมัน
ผ้าเช็ดหน้า	pha:^{3}phi:ŋ^{3} ผ้าผิง	pha:^{2}nuj^{6} ผ้าหนุย	lo:k^{6}pha:^{2} โลกผ้า
กระจาด	k+cɛ:ŋ^{4} ก็แจ๋ง	phɛ:ŋ^{1} แผง	ce:j^{4} เจย
กระเบื้องมุงหลังคา	ʔit^{5}ca:k^{2} อิฐจาก	ca:k^{4}ʔit^{3} จากอิฐ	b+aŋ^{4} เบ้อง
ถ่านไฟฉาย	lo:k^{6}faj^{5} โลกไฟ (โลก ลูก)	lo:k^{5}na:m^{6}ʔja:^{3} โลกน้ำยา	lo:k^{6}ʔja:^{3}kiaŋ^{3} โลกอยาเกียง
หม้ออะลูมิเนียม	mɔ:^{3}lɛk^{6} หม้อแหล็ก	mɔ:^{2}kha:w^{1} หม้อขาว	mɔ:^{2} lɛŋ^{1}chɛŋ^{1} หม้อแหล็งแจ็ง
จามจุรี	chap^{6}cha:^{7} ฉับช้า	tɔn^{4}ti:^{3}ha:^{2} ต็อนตีห้า (ต็อน = ต้น)	kha:m^{1}the:t^{6} ขามเทศ (ขาม = มะขาม)
พริกขี้หนู	lo:k^{6}b+ci:n^{4} โลกบี๋จิ่น	lo:k^{4}phaci:n^{3} โลกพะจิน	di:^{3}pli:^{3} ดีปลี

กรุงเทพ ฯ	กลันตัน	ไทรบุรี	ปะลิส
มะม่วงหิมพานต์	kɨrɛ:^{1} กีแหร	ja:^{5}ŋuj^{1} ย่าหงุย	hua^{1}khrɔk^{7} หัวครือก (ครือก = ครก)
ถั่วลิสง	thua^{2} thɔ:n^{1} ถั่วถอน	thua^{1} hua ^{1} ถั่วหัว	thua^{1} taj^{4} din^{3} ถั่วใต้ดิน
สับปะรด	ʔɛ:^{3}nat^{6} แอ้นัด	li:^{5}nat^{1} ลีหนัด	ña:^{6}nat^{1} ญ่าหนัด
สาบเสือ	phaw^{5}hɔ:ʔ^{6} เภาเหาะ	rɨa^{5}bin^{3} เรือบิน	sap^{1}ruk^{7} สับรุก
กิ้งก่า	pɔk^{5}khɔ:^{5} ป็อกคอ	phɨŋ^{2}ka:^{3} ผึงกา	biŋ^{4}ka:^{3} บึงกา
ฤดูทะราด	ba:^{4}dan^{4} บาดัน	pri:^{3}the:t^{4} ปรีเทศ	khwi:^{1}the:t^{6} ขวีเทศ
ท้องขึ้น	ʔɨ:^{3}phuŋ^{5} อึพุง	khɨn^{2}phuŋ^{5} ขึนพุง	phuŋ^{5}khɨn^{2} พุงขึน
ร้องไห้	hɔ:n^{1} หอน	wi:t^{2} หวีด	ram^{6} ร่ำ
อย่างไร	phle:ŋ^{5}naj^{1} เพลงไหน (ทำเพลงไหน = ทำอย่างไร)	phan^{5}naj^{1} พันไหน	phan^{5}prɨ:^{3} พันปรือ
ตำรวจ	da:^{4}du:^{4} ดาดู	ma:^{5}ta:^{3} มาตา	na:j^{5} นาย

ในภาษากลันตันเรียกสับปะรดว่า /ʔɛ:^{3} nat^{6}/ (แอ้นัด) หรือ/kɨnat^{6}/ (กีหนัด) ก็ได้

กรุงเทพ ฯ	กลันตัน	ไทรบุรี	ปะลิส
เบ้าตา, กระบอกตา	phlo:ŋ^{5}ta:^{4} โพลงตา (โพลง = โพรง)	bɔ:k^{4}ta:3 บอกตา (บอก = กระบอก)	ru:5ta:3 รูตา
รถเก๋ง	rɔt^{6}ke:ŋ^{3} รือดเก๋ง (รือด = รถ)	lɔ:^{6}nuj^{6} ลอ้นุ๊ย (นุ๊ย = เล็ก)	lɔ:^{7}tuka:^{3} ล้อตุกา (ล้อ = รถ)
สัปเหร่อ	mɔ:^{1}phi:^{1} หมอผี	ta:^{3}the:n^{1} ตาเถน	mɔ:^{1}sɔp^{1} หมอสื่อบ (สื่อบ = ศพ)

ง. คำที่มีใช้เฉพาะในภาษาถิ่นที่วิจัยแต่ละถิ่น ตัวอย่างเช่น

	คำ		ความหมาย
กต.	kɔ:3 ta:?6	ก้อตะ	เขียงบุหรี่ของชาวประมง ทำด้วยไม้
ทร.	ko:^{4} ta:^{4}	โก้ต้า	มีลิ้นชักดึงได้ทั้งสองข้าง
ปล.	kɔ:^{4} tɔ:?^{3}	ก้อเตาะ	
กต.	klu:t^{3}	กลูด	เครื่องมือเกี่ยวข้าวอย่างหนึ่ง มีลักษณะ
ทร.	kru:t^{4}	กรูด	คล้ายเคียว
ปล.	kru:t^{4}	กรูด	

คำ			ความหมาย
กต.	kak^{6}	กัก	เงิน ๑๐ เซ็นต์ (มาเลย์)
ทร.	kak^{3}	กัก	(๑ เหรียญ = ๑๐ กัก)
ปล.	-		
กต.	kho:k^{2}	โขก	เงิน ๕๐ สตางค์
ทร.	kho:k^{2}	โขก	(๑ บาท = ๒ โขก)
ปล.	kho:k^{2}	โขก	
กต.	ciap^{2}	เจียบ	เงิน ๑ เซ็นต์ (มาเลย์)
ทร.	ciap^{4}	เจียบ	(๑ เหรียญ = ๑๐๐ เจียบ)
ปล.	-		
กต.	ca:^{4}	จา	ชื่อหน่วยของมาตราตวง
ทร.	-		๑ จา = ๔๐ ปั้น
ปล.	-		
กต.	dhɔŋ^{5}	ต๊อง	การใช้ผ้าอ้อมพันตัวทารกให้อบอุ่น,
ทร.	dhɔŋ^{5}	ต๊อง	การห่อตัวเด็กทารก
ปล.	dhɔŋ^{5}	ต๊อง	
กต.	-		ชื่อหน่วยของมาตราชั่ง
ทร.	taj^{3}	ไต	๑ ไต = ๑๐๐ กรัม
ปล.	taj^{3}	ไต	หรือ ๑ ขีด

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำ			ความหมาย
กต.	–		เครื่องมือจับสัตว์น้ำอย่างหนึ่งสานด้วย
ทร.	nɛ:t^{4}	เนต	ใบลาน มี ๒ ชนิด คือ ชนิดที่ใส่ของใช้สำหรับ
ปล.	nɛ:t^{6}	เนต	รุน เรียกว่า "เนตรุน" อีกชนิดหนึ่งไม่ใส่ของ ใช้ดัก เรียกว่า "เนตดัก"
กต.	dhuk^{6}	คุก	นกชนิดหนึ่ง คล้ายนกเค้าแมว ตัวเล็ก
ทร.	dhuk^{6}	คุก	กว่า ชอบอาศัยอยู่ในป่าช้า เมื่อได้ยินเสียงร้อง
ปล.	dhuk^{7}	คุก	เชื่อกันว่า เป็นลางร้าย เป็นสื่อของความตาย
กต.	–		วันถัดจากวันนี้เรื่องไป ๑ วัน
ทร	braj	ไบร	
ปล.	–		
กต.	pɛtɔ:t^{2}	แปะตอด	แคระแกร็น, ผิดปกติ, ไม่สมประกอบ
ทร.	pɛtɔ:t^{4}	แปะตอด	เช่น
ปล.	–		กต. / khon^{3} kha:w^{1} pɛtɔ:t^{2} /
			คนขาวแปะตอด
			= ฝรั่งที่มีร่างกายขนาดเล็กกว่าปกติ
กต.	phɛ:n^{2}	แผ่น	ชื่อหน่วยของมาตราเงิน
ทร.	phɛ:n^{1}	แผ่น	๑ แผ่น = ๑ เหรียญ (มาเลย์)
ปล.	phɛ:n^{1}	แผ่น	

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำ			ความหมาย
กต.	-		ลำดับเครือญาติขั้นที่สูงขึ้นไปกว่า "หวด" ๑ ขั้น
ทร.	luat^{4}	ลวด	
ปล.	-		
กต.	-		ลำดับเครือญาติขั้นที่สูงขึ้นไปกว่า "หวด" ๒ ขั้น
ทร.	la:^{5}	ลา	
ปล.	-		
กต.	sa:^{2} pan^{4}	สำปัน	ผ้าโพกศีรษะของสาวไทยมุสลิมที่ได้ผ่านพิธีสัจจ์แล้ว
ทร.	sa:^{2} pan^{3}	สำปัน	
ปล.	sa:^{2} pan^{3}	สำปัน	
กต.	mɔ:^{1} dɔ:j^{4}	หมอค่อย	หมอผู้ทำพิธีกำราบผีไม่ให้ดุร้าย
ทร.	mɔ:^{1} dɔ:j^{3}	หมอคอย	
ปล	mɔ:^{1} dɔ:j^{3}	หมอคอย	
กต.	loŋ^{1}	หลง	ชื่อหน่วยของมาตราวัดพื้นที่ คือ ๑ หลง มีค่าเท่ากับพื้นที่ ๔๘๔ ตารางวา (กว้าง ๒๒ วา และยาว ๒๒ วา)
ทร.	loŋ^{1}	หลง	
ปล.	loŋ^{1}	หลง	
กต.	ʔɔ:^{4}	ออ	ชื่อเพลงชนิดหนึ่ง คล้ายจิ้งหรีด แต่ตัวโตกว่า
ทร.	ʔɔ:^{3}	ออ	
ปล.	ʔɔ:^{3}	ออ	
	(ʔ - ออกเสียงขึ้นนาสิก)		

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย